

VOLKER KUTSCHER • **Islak Balık**

VOLKER KUTSCHER 1962 doğumlu. Alman dili ve edebiyatı, felsefe ve tarih öğrenimi gördü. Gazetecilik yaptı. İlk polisiye romanını 1995'te Christian Schnalke'yle beraber yazdı, bunu biri yine aynı yazarla ortak olmak üzere iki roman daha izledi. Tanınmasını sağlayan, 2007'de çıkan *Islak Balık* oldu. *Islak Balık* (Cem Sey çevirisi) 2017'de, bu kitabın kahramanı Gereon Rath'ın ikinci vakasını ele alan *Sessiz Ölüm* (Gülçin Wilhelm çevirisi) 2018'de, üçüncü vaka *Goldstein* (Cem Sey çevirisi) ve dördüncü vaka *Vaterland Dosyası* (Gülçin Wilhelm çevirisi) 2019'da, beşinci vaka *Mart Şehitleri* (Cem Sey çevirisi) ve altıncı vaka *Lunapark* (Gülçin Wilhelm çevirisi) 2021'de İletişim tarafından yayımlandı. Gereon Rath'ın "vakalarına" dayanarak çekilen Babylon Berlin adlı dizi, dünya çapında ün kazandı.

Der nasse Fisch. Gereon Raths erster Fall

© 2008. 2007 Verlag Kiepenheuer & Witsch, Köln

Bu kitabın yayın hakları AnatoliaLit Telif Hakları Ajansı aracılığıyla alınmıştır.

İletişim Yayınları 2557 • Dünya Edebiyatı 240

ISBN-13: 978-975-05-2296-3

© 2017 İletişim Yayıncılık A.Ş. / I. BASIM

1-3. Baskı 2017-2020, İstanbul

4. Baskı 2022, İstanbul

DIZI YAYIN YÖNETMENİ Murat Belge

YAYINA HAZIRLAYAN Tamil Bora

KAPAK Suat Aysu

KAPAK UYGULAMA Deniz Karagül

UYGULAMA Hüsnü Abbas

DÜZELTİ Büşra Bakan - Berkay Üzüm

BASKI Ayhan Matbaası · SERTİFİKA NO. 44871

Mahmutbey Mahallesi, 2622. Sokak, No: 6/31 Bağcılar 34218 İstanbul

Tel: 212.445 32 38 • Faks: 212.445 05 63

CILT Güven Mücellit · SERTİFİKA NO. 45003

Mahmutbey Mahallesi, Devekaldırımı Caddesi, Gelincik Sokak,

Güven İş Merkezi, No: 6, Bağcılar, İstanbul, Tel: 212.445 00 04

İletişim Yayınları · SERTİFİKA NO. 40387

Cumhuriyet Caddesi, No. 36, Daire 3, Seyhan Apartmanı,

Harbiye Mahallesi, Elmadağ, Şişli 34367 İstanbul

Tel: 212.516 22 60-61-62 • Faks: 212.516 12 58

e-mail: iletisim@iletisim.com.tr • web: www.iletisim.com.tr

VOLKER KUTSCHER

Islak Balık

Gereon Rath'ın İlk Vakası

Der nasse Fisch
Gereon Raths erster Fall

ÇEVİREN Cem Sey

*Spree kıyısındaki Atina öldü,
şimdi Spree kıyısında Chicago büyüyor.*

WALTHER RATHENAU

*You can't always get what you want
But if you try sometimes you might find
You get what you need**

ROLLING STONES

(*) Her zaman alamazsın istediğini / Ama çabalarsan, bazen, bulabilirsin / İhtiyacın olan şeyi – ç.n.

Landwehr Kanalı'ndaki Ölü

28 Nisan - 10 Mayıs 1929

1

Ne zaman geleceklerdi? Kulak kesildi. Karanlıkta her ufak ses bir cehennem gürültüsüne, her fısıltı bir haykırışa dönüşüyor, kulaklarını sessizlik tırmalıyordu. Sonsuz bir uğultu ve hışırtı. Acı onu delirtiyordu, kendini toplamalıydı. Ne kadar gürültü çıkarsalar da, damlaların sesini duymazdan gelmeliydi. Sert, nemli bir zemine düşen damlalar. Betona damlayanın kendi kanı olduğunu biliyordu.

Onu nereye götürdükleri hakkında hiçbir fikri yoktu. Kendisini kimsenin duymadığı bir yerdi burası. Çıglıkları onları tedirgin etmemişti, belli ki hesaba katmışlardı. Bir kilerde olduğunu tahmin ediyordu. Yoksa bir depo mu? Her halükârda penceresiz bir odaydı. Sessiz bir pırlıta dışında içeriye hiç ışık sızılmıyordu. Düşünceler içinde, köprünün üzerinde bir trenin arkasından ışıklarına baktığı vakitten beri kendisine kalan son aydınlıktı bu. Darbeyi, planı düşünürken, onu düşünürken yemiş ve karanlığa yuvarlanmıştı. Bu karanlık o zamandan beri yakasını bırakmıyordu.

Titriyordu. Sadece dirseklerine geçirilen halatlar onu dik tutuyordu. Artık eskisi gibi olmayan, sadece birer acıdan ibaret olan ayakları onu taşıyordu. Tıpkı artık hiçbir şey tutamayan elleri

gibi. Bütün gücünü kollarına veriyor ve zemine değmemeye çalışıyordu. Halat sürtüyor, bütün bedeni terliyordu.

Gözünün önüne devamlı resimler geliyordu, onları aklından çıkaramıyordu. Ağır çekiç. O çelik sütuna bağlanmış eli. Parçalanan kemiklerin sesi. Kendi kemikleri. Dayanılmaz acı. Birleşip, tek bir büyük çığlığa dönüşen bağırmaları. Baygınlık. Sonra bedeninin uç noktalarını çekiştiren acılarla bu karanlık geceden sıyrılmıştı. Fakat içine ulaşamamışlardı, onları oradan uzak tutmuştu.

Ona, acısını azaltan uyuşturucularla pusu kurmuşlardı. Bu şekilde itaat etmesini sağlamayı denemişler, kendi zayıflığına karşı mücadele etmek zorunda kalmıştı. Konuştukları tanıdık lisan da onu neredeyse yumuşatacaktı. Fakat bu sesler kulağına, hatırında-kindenden daha sert geliyordu. Çok daha sert. Soğuk. Kötü.

Svetlana'nın sesi de aynı lisanı konuşuyordu ama kulağa ne kadar da farklı geliyordu! Onun sesi aşkı dillendiriyor, sırlar açıklıyordu, onun sesi güven ve umut veriyordu. Hatta aydınlık kenti yeniden canlandırmayı bile başarmıştı. Terk ettiği kenti. O kenti hiç unutamamıştı, yabancı diyarlarda bile. Onun kenti kalmıştı, daha iyi bir geleceği hak eden bir kent olarak kalmıştı. Daha iyi bir geleceği hak eden, onun ülkesi olarak kalmıştı.

O da aynı şeyi istemiyor muydu? Orada iktidarı ele geçiren haydutları kovmayı. Şimdi ona sonsuz bir geçmişte kalmış gibi gelen bir yaz gecesini, o uykusuz geçen geceyi düşündü. Svetlana. Sevişmişler, birbirlerine sırlarını anlatmışlardı. Umutlarına bir nebze daha yaklaşmak için, onları tek bir büyük sırda dönüştürmüşlerdi.

Her şey o kadar iyi gidiyordu ki. Fakat birisinin onlara ihanet etmiş olması lazımdı. Kendisi kaçırılmıştı. Ya Svetlana? Ona ne olduğunu bir bilseydi keşke. Düşman her yerdedi.

Onu bu karanlık yere getirmişlerdi. Ne soracaklarını, daha soru bile sorulmadan biliyordu. Yanıt vermiş ama bir şey söylememişti. Farkına bile varmamışlardı. Aptaldı bunlar. Açgözlülük, gözlerini kör etmişti. Artık ok yaydan çıkmıştı. Bunu bilmemeleleri gerekiyordu. Asla. Plan gerçekleşmek üzereydi. Uğradığı saldırıdan önce gözlerinin içine bakmış, açgözlülüklerini ve aptallıklarını görmüştü.

En kötüsü ilk darbeydi. Onu takip edenler sadece acıyı yaymıştı.

Ölmesi gerektiğini bilmek onu güçlendirmişti. Bir daha yürüye-meyecek, bir daha yazamayacak, bir daha ona dokunamayacak ol-masına böyle dayanmıştı. O artık sadece bir anıydı, bunu kabul-lenmeliydi. Fakat bu anıya da asla ihanet etmeyecekti.

Ceket. Ceketine ulaşmalıydı. Bu neredeyse imkânsızdı. Düşman eline geçmemesi gereken bir sır taşıyan herkes gibi, onun da bir kapsülü vardı. Ancak hâlâ ceketinin astarının içindeydi. Karanlık-ta hayal meyal seçebildiği iskemlenin üzerindeki ceketle.

Onu bağlamamışlardı. El ve ayaklarını paramparça ettikten son-ra, acı kendisini ayıltır ayıltmaz daha iyi dövebilmek için sadece halatlara asmışlardı. Kimsenin çığlıklarını duymayacağından o ka-dar eminlerdi ki, bir nöbetçi bile bırakmamışlardı. Bunun son şan-sı olduğunu biliyordu. Uyuşturucunun etkisi geçiyordu. Halatları saldığı anda acı dayanılmaz hale gelecek, belki de tekrar bayılması-na neden olacaktı. Ne kadar süreyle? Kendisini bekleyen acıyı dü-şünmek, ardında kalanı hatırlattı ve alnında ter birikti.

Başka şansı yoktu.

Şimdi!

Dişlerini sıktı, gözlerini yumdu. Kolları açıldı, dirsekleri ve be-deni boşta kaldı. Yere önce, eskiden kendi ayakları olan ezik küt-le değdi. Daha bedeninin üst kısmı da yere çarpıp, sarsıntı ellerin-deki acıyı da eskisi kadar büyütmeden önce bağırdı. Fakat bilinci-ni yitirmemeliydi! Bağır ama ayık kal, kendini kaybetme! Sancı ve sızılar hafifleyince yerde kıvrıldı, nefes nefeseydi. Başarmıştı! Yer-de yatıyor, hareket edebiliyordu. Ardında bir kan izi bırakarak dir-sekleri ve dizlerinin üzerinde süründü.

Kısa sürede iskemleye ulaştı ve dişleriyle ceketini sıyırıp aldı. Hırsıyla elbiseye saldırdı. Sağ dirseğiyle ceketini sabitleştirdi ve dişle-riyle astarı çekiştirmeye başladı. Acı, bu çekiştirme sırasında duy-duğu öfkeyi sadece daha da kabartıyordu. Nihayet astar yüksek sesle yırtıldı.

Aniden hıçkırmaya başladı. Anılar onu, vahşî bir hayvanın kur-banını yakaladığı gibi yakalamış ve sarsmıştı. Onun anısı. Onu bir daha görmeyecekti. Kendisini tuzağa düşürdüklerinden beri bili-yordu bunu ama bir anda ürkütücü bir netlikle farkına vardı. Onu ne kadar çok seviyordu! Ne kadar çok!

Yavaş yavaş tekrar sakinleşti. Diliyle kapsülü aradı, önce pislik ve iplik tadı aldı, fakat sonunda pürüzsüz ve serin bir yüzeye değdi. Öndişleriyle astardan çekip aldı. Başarmıştı! Kapsül ağzındaydı! Her şeyi bitirecek kapsül! Acıdan kırışmış yüzünden bir zafer gülücüğü geçti.

Hiçbir şey öğrenemeyeceklerdi. Birbirlerini suçlayacaklardı. Aptallardı.

Yukarıda bir kapının kapandığını duydu. Ses karanlıkta gök gü-rültüsü gibi yankılandı. Betonda adımlar duydu. Geri geliyorlardı. Bağırıldığını mı duymuşlardı? Dişleri, ısırma hazır, kapsülü tutuyordu. Artık hazırды. Her an bitirebilirdi. Biraz daha bekledi. İçeri girmelerini istiyordu. Zaferinin tadını son âna kadar çıkarmak istiyordu.

Görmelilerdi! Ne yapacaklarını bilemeden, onun ellerinden nasıl kaçtığını görmelilerdi.

Kapıyı açtıklarında ve aydınlık bir ışık karanlığı yardığında gözlerini yumdu. Sonra ısırды. Ağzındaki cam sessiz bir çıtırtıyla kırıldı.

2

Çarpıcı bıyığı ve insanı delip geçen bakışıyla adam biraz II. Wilhelm'i andırıyordu. Tıpkı imparatorluk zamanında her iyi Alman'ın evinde asılı olan ve İmparator on yıldan uzun süre önce tahtını bırakmış ve o zamandan beri Hollanda'da lale yetiştiriyor olduğu halde, hâlâ bazı evlerde asılı olmaya devam eden portredeki gibi. Aynı bıyık, aynı şimşek gibi çakan gözler. Fakat benzerlikler orada bitiyordu. Bu imparatorun miğferi başında değil, kılıcı ve üniformasıyla birlikte yatağın başucunda asılıydı. Bu adamın, uçları yukarı kıvrılmış bıyığı ve etkileyici ereksiyonundan başka hiçbir şeyi yoktu. Önünde, çıplaklıkta ondan hiç de aşağı kalmayan, etine dolgun kıvrımları olan bir kadın, belli ki imparatora gerekli saygıyı göstermek için dizlerinin üstüne çökmüştü.

Rath, tek amacı şehvet duygularını tahrik etmek olan fotoğrafları isteksizce karıştırdı. Daha başka görüntülerde imparator dublö-

rü ve sevgilisi iş üstündeydi. İki beden nasıl birbirine kenetlenirse kenetlenirsin, çarpıcı bıyık her resimde görülüyordu.

“Pislik!”

Rath arkasına döndü. Bir toplum polisi omzunun üzerinden bakıyordu.

Mavi üniformalı adam başını iki yana sallayarak, “Bu nasıl bir pislik,” diye devam etti, “bu majestelerine hakarettir, eskiden bunun cezası hapisti.”

“Ama imparatorumuz o kadar da hakarete uğramış gibi durmuyor,” dedi Rath. İçinde fotoğrafların bulunduğu dosyayı kapadı ve kendisine tahsis edilmiş sallanan masanın üzerine attı. Toplum polisi miğferinin altından kötü bir bakış fırlattıktan sonra hiçbir şey söylemeden dönerek, arkadaşlarının yanına gitti. Odadaki sekiz üniformalı polis kısık sesle sohbet ediyor, çoğu elini kahve fincanlarıyla ısıtıyordu.

Rath onlara baktı. 220. Karakol’daki toplum polislerinin o sırada, Alex’teki Asayiş Şubesi’nden gelen bir polise dostça yardım eli uzatmaktan daha başka dertleri olduğunu biliyordu. Üç gün sonra işler ciddileşecekti. Çarşamba günü 1 Mayıs’tı ve Emniyet Müdürü Zörgiebel bütün 1 Mayıs gösterilerini yasakladığı halde, komünistler gösteri yapmak istiyordu. Polis huzursuzdu. Ortada dolayan bir darbe söylentisine göre, Bolşevikler devrimcilik oynamak ve on yıl gecikmeyle de olsa Sovyet Almanyası’nı kurmak istiyordu. 220. Karakol’daki polisler Berlin’in diğer ilçelerindeki polislerin birçoğundan daha da huzursuzdu. Neukölln bir işçi semtiydi. Oradan daha kızıl, bir tek Wedding vardı.

Toplum polisleri aralarında fısıldaşıyordu. Arada bir mavi üniformalılardan biri kriminal polis komiserine kaçak bir bakış atıyordu. Rath sigara paketine parmağıyla vurarak bir Overstolz çıkardı ve yaktı. Bir gece kulübünde Hıristiyan Yardım Ordusu’nun varlığı ne kadar sevinç uyandırıyor, kendisinin oradaki varlığının da orada onları o kadar sevindirdiğini kimsenin kendisine anlatması gerekmiyordu, bu çok netti. Ahlâk Şubesi’nin ünü polis çevrelerinde pek iyi değildi. Daha iki yıl öncesine kadar, E Dairesi’nin asıl işi kentteki fuhuşu denetlemektir. Bu bir çeşit resmî pezevenklik sayılırdı, çünkü sadece poliste kaydı bulunan fahişe-

lerin çalışmasına izin verilirdi. Cinsel hastalıklarla mücadele etmek amacıyla çıkarılan yeni bir yasayla bu görev ahlâk polisinden sağlık müdürlüklerine devredilene kadar, birçok memur fahişelerin bu bağımlılığını utanmazca kullanmıştı. O zamandan beri de E Dairesi yasadışı gece kulüpleri, pezevenkler ve pornografiden so rumluydu ki, bu da ününü pek düzeltmiyordu. Memurların meslek icabı uğraşmak zorunda oldukları pisliğin bir kısmı hâlâ onlara yapışıp kalıyor gibiydi.

Rath, sigarasının dumanını masanın üzerine üfledi. Yağmur suları, askılara asılı polis miğferlerinden, tıpkı Alexanderplatz'taki kriminal polis bürolarındakine benzeyen yeşil muşambayla kaplı zemine damlıyordu. Bütün bu siyah cila ve parlıdayan polis yıldızları arasında onun gri şapkası adeta yabancı bir madde gibiydi. Mavi toplum polisi paltoları arasında asılı kendi paltosu da öyle. Üniformalılar arasında bir sivil.

Yamulmuş bir emaye fincan içinde masasına bıraktıkları kahvenin tadı berbattı. İğrenç, siyah bir bulamaç. Demek 220. Karakol'da da polis kahve pişirmeyi bilmiyordu. Zaten Neukölln bu bakımdan neden Alex'ten farklı olacaktı ki? Buna rağmen kahveden bir yudum daha aldı. Yapacak başka işi yoktu. Sadece beklemek için orada oturuyordu. Telefonun çalmasını bekliyordu.

Yazı masasının üzerindeki dosyaya bir daha el attı. Hohenzollern Hanedanı'nın ve Prusya'nın diğer ünlülerinin dublörlerini çok açık pozisyonlarda gösteren broşürler hiç de öyle alışlagelmiş ucuz mallardan değildi. Matbaada değil, iyi düzenlenmiş bir dosyada bir araya getirilmiş ve en kaliteli şekilde basılmış, değerli fotoğraflardı bunlar. Böyle bir şey satın almak isteyenlerin epeyce Mark'a kıyması şarttı. Bunlar daha cebi dolgun çevrelere göre ydi. Bu broşürleri, Alexanderplatz İstasyonu'nda seyyar bir dergi satıcısı, E Dairesi'ne birkaç adım mesafede satıyordu. Sadece sinirleri dayanmadığı için devriyenin dikkatini çekmişti. Boynuna asılı tezgâhtan düşen zararsız bir resimli dergiyi göstermek için iki toplum polisi satıcıya yaklaştığı sırada, o bütün mallarını onların önüne fırlatıp, tabanları yağlamıştı. Dergilerle birlikte parlak pornografik fotoğraflar da, kulaklarına kadar kızaran iki genç toplum polisinin önüne saçılmıştı. Fotomodellerin sanatına duydukları hay-

ranlıktan, neredeyse toz olan satıcının peşine düşmeyi unutacaklardı. Nihayet takibe başladıklarında da adam Alex'teki şantiyelerin yarattığı kaosta yitip gitmişti. Kısa bir süre sonra, ele geçirdiklerini Lanke'nin masasının üzerine koyup, rapor verdiklerinde, iki toplum polisi bir kere daha kulaklarına kadar kızarmıştı. E Dairesi'nin şefi sesini epeyce yükseltebiliyordu. Daire Müdürü Werner Lanke, dostça davranmanın otoritesine gölge düşüreceğine inanan bir insandı. Rath, yeni müdürünün birkaç hafta önce kendisini nasıl karşıladığını düşünmeden edememişti.

"İlişkilerinizin iyi olduğunu biliyorum Rath," diye azarlamıştı Lanke onu. "Fakat şayet bu nedenle ellerinizi pisletmeniz gerekmediğini düşünüyorsanız, çok yanılıyorsunuz! Biz burada kimseyi kollamıyoruz! Hele kendi talep etmediğim bir adamı hiç kollamam!"

E Dairesi'ndeki ilk ayını neredeyse tamamlamıştı. Bu süre ona bir ceza gibi gelmişti. Belki öyleydi de. Rütbesini düşürmedikleri ve sadece başka yere atadıkları halde. Köln'ü de, Cinayet Masası'nı da terk etmek zorunda kalmıştı. Fakat hâlâ kriminal komiserdi! Ahlâk'ta sonsuza dek kalmaya da hiç niyeti yoktu. Amca'nın buna nasıl dayandığını anlayamıyordu ama o E'deki işinden saniki zevk bile alıyordu.

Babacan tarzı nedeniyle birçok meslektaşının *Amca* dediği Başkomiser Bruno Wolter, hem soruşturma ekibini, hem de bugünkü operasyonu yönetiyordu. Wolter, dışarıda, polis karakolunun avlusunda duran ekip arabasında, Kadın Asayiş Şubesi'nden iki hanımla ve toplum polislerinin şefiyle planlanan operasyonun ayrıntılarını konuşuyordu. Operasyon her an başlayabilirdi. Sadece Jänicke'nin telefonunu bekliyordardı. Rath, bu acemi memurun, atölyeyi izlemek için el koydukları rutubet kokulu evde, bir eli dürbünde, diğer eli huzursuzca telefon ahizesinde nasıl oturduğunu kafasında canlandırıyor. Kriminal Asistan Stephan Jänicke de Ahlâk Şubesi'ne nisan başında katılmıştı. Bazen Wolter onunla, *meseden taze düşen palamut* diye dalga geçiyordu, çünkü Jänicke Eiche* Polis Okulu'ndan dosdoğru Alex'te göreve çağırılmıştı. Fakat

---

(*) Almanca meşe anlamına gelen Eiche aynı zamanda Berlin'e komşu Potsdam kentinin bir semtinin adıdır – ç.n.

bu sarışın ve sessiz Doğu Prusyalı, yaşlı polislerin sataşmalarına al-dırılmıyor, mesleğini ciddiye alıyordu.

Yazı masasında duran telefon çaldı. Rath, sigarasını söndürdü ve simsiyah parlayan ahizeyi kaldırdı.

Ekip arabası, Hermannstrasse'de kiralık evlerle dolu bir binanın tam önünde durdu. Üniformalı genç polisler kamyonun arkasından aşağı atlarken, yoldan geçenler kuşkulu gözlerle onlara baktı. Kentin bu tarafında polis pek sevilmiyordu. Jänicke, elleri paltosunun cebinde, yakasını kaldırmış ve şapkasının siperliklerini indir-miş şekilde arka avluya açılan yarı karanlık kemer yolunda bekli-yordu. Rath kahkahasını bastırdı. Çok gün görmüş bir büyük şe-hir polisi gibi görünmeye çalışsa da, her zaman al olan yanakları, Jänicke'nin taşralı bir genç olduğunu ele veriyordu.

Acemi polis, "Şu anda yaklaşık bir düzine insan olması lazım içeride" derken, diğer yandan da Rath ve Wolter'e yetişmeye çalış-şuyordu. "Bir Hindenburg gördüm, bir Bismarck, birer Moltke, I. Wilhelm ve II. Wilhelm ve hatta bir III. Friedrich."

Amca, "E, umarım birkaç da kız vardır," dedi ve ikinci avluya yöneldi. İki kadın polis ekşi bir ifadeyle gülümsedi. Sivil memurlar ve on üniformalı polis, başkomiserin peşinden binanın ikinci av-luya bakan kısmına geçti. Beş oğlan bir teneke kutuyla avluda fut-bol oynuyordu. Polis ordusunu görünce durdular. Teneke son bir tıkırtıyla kendi etrafında döndü. Wolter işaretparmağını dudakla-rına götürdü. Belki on bir yaşında olan en büyüğü kafasını sessiz-ce salladı. Yukarıda biri evinin penceresini çarparak kapattı. Mer-diven sahanlığındaki pirinç levhada *Johann König Fotoğraf Atölye-si* yazıyordu.

Amca, König'in izini bulabilmek için Berlin'in yeraltı dünyasın-daki sayısız muhbirlerinden birini devreye sokmak zorunda kal-mıştı. Çünkü polisin elinde bu fotoğrafçı hakkında hiç bilgi yoktu. Neukölln'de az sayıda paralı müşterinin yüksek kaliteli vesikalık fotoğraflarını, zaman zaman da herkesin çekirtmeye zorunlu ol-duğu ve kutup ayısı postuna bürünmüş bebekler, okul çantalarıyla çocuklar, evlenen çiftler ve müşterilerin istediği çeşit çeşit başka

motiften oluşan aile fotoğrafları çekiyordu. Şimdiye kadar elini pis işlere bulaştırdığına dair bir işaret yoktu. Sabıkası bulunmuyordu. Ama hakkında bir kayıt vardı. Siyasi bir kayıt. Polisin dikkatini çekmek için suç işlemek gerekmiyordu. Rath'ın aklına IA Dairesi'nin, yani siyasi polisin kapsamlı arşivini gözden geçirmek gelmiş ve orada, aradan geçen on yılda unutulmuş bir nota rastlamıştı: 1919 yılında siyasi polis, Johann König'i anarşist olarak kayda geçirmiş ve içinde fazla bir şey bulunmasa da, ona özel bir dosya açmıştı. Devrim yılları geçtikten sonra fotoğrafçı siyasi açıdan bir daha göze batmamış, birçok başka insan gibi kendini özel yaşamına vermişti. Fakat şimdi, Prusya'nın debdebeli yaşamına duyduğu açık antipati başını tekrar yasalarla derde sokuyordu. "Bunda şaşılacak bir şey yok," diye düşündü Rath, "böyle bir isimle monarşiye karşı olmak pek kolay değil."*

Genç bir toplum polisinin de aklından benzer düşünceler geçmiş olacak ki, şakayla karışık, "İmparator kralın evinde yatakta," dedi ve sinirli sinirli sırttı.

Kimse gülmedi. Wolter şakacı polisi binanın arka bölümüne giden noktaya nöbetçi bıraktı ve ekibin geri kalanıyla beraber, çok az gün ışığı aldığından alacakaranlık olan merdivenlerden yukarı, mümkün olduğu kadar az ses çıkararak tırmanmaya başladı. Binanın bir yerinde bir radyo popüler şarkılar çalıyordu. İkinci katı bir kapı açıldı, burnunu merdiven sahanlığına uzatan saçları ağarmış yaşlı bir kadın, polis kalabalığını görür görmez tekrar evine kapandı. Hemen hemen hiçbir ses çıkarmayan iki kadın ve on iki erkek polis en üst katta, son kapının önünde durdu. Bu kapıda da *Johann König, Fotoğrafçı* yazıyordu ama bu defa isim pirinç bir levhaya kazınmamış, çoktan kabarmaya ve sararmaya başlamış bir karton parçasına basılmıştı. Wolter konuşmadı, sadece kısaca toplum polisi ekibinin şefine baktı ve sağ elinin işaretparmağını dudaklarına götürdü. Sadece radyonun ve sokakta çok uzaklardan gelen bir kornanın sesi duyuluyordu. Derme çatma kapıyı kırmak için güçlü bir tekme atmak yeterli olduğu halde, Wolter toplum polisi şefini bir kenara itti. Rath, Amca'nın paltosunun cebinden çıkardığı bir maymuncuğu kilide sokmasını izledi. Kili-

(*) König: Almandada kral – ç.n.

di açmak beş saniyesini bile almadı. Wolter kapıyı itmeden silahını çekti. Diğerleri de onu izledi. Sadece Rath Mauser'ine dokunmadı. Köln'de başına gelenlerden sonra mecbur kalmadıkça elini bir daha silaha sürmemeye yeminliydi. Silahlı meslektaşlarının önden girmesine izin verdi ve kendisi dışarıda, kapının önünde kaldı. Polislerin büyük odaya dalmasının hemen ardından atölyede yaşanan gerçeküstü sahneyi oradan izledi.

Yeşil bir kanepenin üzerinde adeleli bir Hindenburg, uzaktan Mata Hari'yi andıran bir çıplağın üzerinde gidip geliyordu. Yanlarında basit bir er üniforması içinde sivri miğferli biri dikiliyordu. Mata Hari'yle keyif yapmak için mi, yoksa mareşale cinsel hizmet vermek zorunda olduğu için mi sıra beklediği belli değildi. Yarı çıplak olan diğer oyuncular, birçok spot lambasıyla aydınlatılmış bu sahneyi izliyor ve heyecanla aralarında sohbet ediyordu. Bir fotoğraf makinesinin arkasına diz çökmüş keçisakallı bir adam mareşale emir yağırdıyordu.

“Sophie'nin poposunu biraz daha bana doğru çevir... Biraz daha... Tamam, böyle uygun. Böyle durun, veee – tamam!”

Bir fotoğraf karesi daha makineye kaydolmuştu. Mükemmel. Bunların hepsi birer kanıttı. Bu rengârenk gruptan kimse, silahlarını çekmiş yaklaşık bir düzine polisin atölyeye daldığını fark etmemişti. Genç toplum polisleri sahneyi daha iyi görebilmek için boyunlarını uzatıyor ve birbirlerini odanın ortasına doğru itiyorlardı. O itiş kakaışta bir spot lambası çatırdayarak yere devrildi.

Konuşmalar kesildi. Yüzler kapıya döndüğü anda dondu. Sadece Hindenburg ve Mata Hari ritimlerini bozmadı.

“Bu bir baskındır! Polis!” diye bağırdı Wolter. “Herkesi Emniyet'e götürüyoruz! Direnmenin faydası yok. En iyisi, her şeyi olduğu gibi bırakın! Özellikle de, silaha benzeyen şeyleri!”

Artık Hindenburg ve Mata Hari de dönmüş bakıyordu. Direnmek kimsenin aklına bile gelmedi. Birkaç el havaya kalktı, diğerleri refleksle cinsel organlarını örttü. Atölyede bulunan dört kadın da ya tamamen çıplaktı ya da üzerlerine pek bir şey giymemişlerdi. Kadın polisler yün battaniyelerle onların çıplak uzuvlarını örttükten sonra üniformalı polisler harekete geçti. İlk kelepçe sesleri gelmeye başladı. König, tam erotizm ve sanat özgürlüğü hakkında

bir şeyler mırıldanmaya başlamıştı ki, Wolter'in azarlamasıyla sustu. Ardından sıra ünlülere geldi. Bismarck – klik. Fridericus Rex – klik. Demir kelepçeler takılırken Yaşlı Fritz'in gözleri gerçekten yaşlanmıştı. Sırayla her biri paketlenildi. Hindenburg ve Mata Hari'yi kanepeden toplamak gerekti. Toplum polislerinin işi kolay olmuştu. Üstelik eğlenmişlerdi de.

Gördükleri Rath'a yetiyordu. Tekrar merdiven aralığına çıktı. Kimsenin kaçma tehlikesi yoktu. Trabzanın önünde durdu ve aşağı baktı. Elleri, çıkardığı şapkasının gri keçesiyle oynuyordu. Bütün bunlar bittikten sonra, daha emniyetteki sorgular bekliyordu onları. Sırf, sikişirken başkalarına kendi fotoğraflarını çektirerek ve milli duyguları zedeleyerek para kazanan birkaç sıçanı duvara zımbalamak için bir sürü iş çıkmıştı. Bu işten gerçekten çok para kazanan büyük kafalara nasılsa ulaşamayacaklar, yine sadece birkaç zavallıyı demir parmaklıklar arkasına göndereceklerdi. Lanke'nin Emniyet Müdürü'ne gösterebilecek bir başarısı olacak, bunun dışında hiçbir şey değişmeyecekti. Rath, bu yaptıklarına bir anlam vermekte zorlanıyordu. Hayır, pornografiyi iyi bulmuyordu. Fakat onu çok da rahatsız etmiyordu. Çivisi çıktığından beri dünya böyleydi. 1919 yılındaki devrim bütün ahlâki değerleri, 1923 yılındaki enflasyon bütün maddi değerleri altüst etmişti. Polisin uğraşması gereken daha önemli meseleler yok muydu? Mesele huzur ve düzenin korunması ve insanların, karşılığında herhangi bir ceza almadan birbirini öldürüyor olması daha önemli değil miydi? Cinayet Masası'ndayken neden polis olduğunu biliyordu. Ya Ahlâk'ta? Birkaç porno resim daha olmuş olmamış, kimin umurundaydı? Belki bu, bu cumhuriyette kendilerine bir yer edinmeyi başaran, kendinden menkul ahlâk bekçilerinin umurundaydı ama o onlardan biri değildi.

Bir sifon sesi onu bu düşüncelerinden kopardı. Yarım kat alta bir kapı açıldı. Zayıf bir adam, tam pantolon askısını fanilasının üzerine geçirmek isterken, yukarıda Rath'ı gördü ve donup kaldı. Komiser bu simayı tanıyordu. Ucu sivri bıyığı ve şu anda sert olmaktan çok şaşkın bakan gözleriyle koleksiyonlarında henüz eksik olan bir simaydı bu. Sahte II. Wilhelm'in durumu kavraması bir saniye bile almadı. Bir hamlede trabzanların üzerinden hemen

hemen yarım kat aşağı atladı. Adımları hızla aşağı doğru uzaklaşıyordu. Rath tamamen içgüdüyle peşine düştü. Ne de olsa o bir aynasızdı ve işi suçlu kovalamaktı. O andaki görevi de, suçu tahmini bırakmış bir kralı taklit etmek ve sikişirken fotoğrafçıya poz vermek olanları yakalamaktı. Arkadaşlarına haber verecek zamanı yoktu. Merdivenler o kadar karanlıktı ki, basamakları seçemiyor, koştuktan çok tökezliyordu. Nihayet zemin kata vardı. Gün ışığı gözlerini aldı. Az kalsın, o anda ayağa kalkmaya çalışan toplum polisine takılıp düşecekti.

“Nereye gitti?” diye sordu Rath. Daha beş dakika önce çiftleşen kralla dalga geçen genç polis, pişmanlık dolu bir ifadeyle Hermannstrasse’yi işaret etti.

“Ben kaçağın peşine düşüyorum. Siz durumu bildirin,” diye bağırdı Rath ve açık kapıdan Hermannstrasse’ye fırladı. Yağmur durmuştu ama ıslak asfalt hâlâ kapkara parlıyordu. Operasyonun ürünlerini toplayıp Alex’e götürecek olan Grüne Minna* binanın önündeydi. Ya II. Wilhelm? Rath gözleriyle etrafı taradı. Bütün cadde boyunca kısmen kaldırıma, kısmen de yolun ortasına inşaat malzemesi yığılmıştı. Her yerde, yayalarla arabaların etrafından dolaşmak zorunda kaldığı ve Hermannstrasse’nin altında metro hattının inşasında kullanılacak kalaslar, çelik taşıyıcılar ve borular vardı. O sırada arabadan inen şoför, komisere kafasıyla bir işaret çaktı. Rath küfürler sallayarak bir tahta yığınının üzerine tırmanınca, pantolon askıları sarkmış, Hermannstrasse’den aşağı, Hermannplatz’a doğru koşan porno imparatorunu gördü.

Rath’ın, “Dur! Polis!” diye bağırması II. Wilhelm’e sanki start verdi. Vücudu dikleşti, caddeyi çaprazlama geçti ve önüne çıkan birkaç yayaya hakaretler yağdırarak kaldırıma çıkıp, süratle uzaklaştı.

“Durdurun onu!” diye bağırdı Rath, “Bu bir polis operasyonudur!”

Kimse aldırmadı.

Tanıdık bir ses arkasından, “Hiç uğraşma,” dedi. “Burada kimse aynasızlara yardım etmez.” Wolter Rath’ın omzunu sıvazlayıp,

---

(*) Grüne Minna: 20. yüzyılın başında Alman polisinin tutuklu nakliyesinde kullandığı kamyon – ç.n.

“Koş,” dedikten sonra kendisi de süratle koşmaya başladı. “Birlikte yakalarız bu sıçanı!”

Rath, iri yapılı Wolter’in vücudunun bütün ağırlığına rağmen Hermannstrasse’de hafif yokuş aşağı o kadar hızlı koşmasına hayret etti. Aradaki mesafeyi güçlkle koruyordu. Amcaı Hermannplatz’a varırken ancak yakalayabildi.

Nefes nefese, “Onu görüyor musun,” diye sordu Rath. Böğrüne sancılar saplanıyordu. Bir sokak lambasına dayandı. Şapkasını hâlâ elinde tuttuğunu o anda fark edip, başına geçirdi. Wolter kafasıyla kısaca Hermannplatz’ı işaret etti. İnşaat halindeki Karstadt önlerinde dev bir heykel gibi göğe yükseliyordu. Bu yeni alışveriş merkezinin, tekdüze Hermannplatz’a bir nebze New York havası vereceği söyleniyordu. Açılışının yazın yapılması planlanıyordu ama ortalıkta şimdilik sadece yük asansörleri ve vinçlerin etrafını çevirdiği bu devasa inşaat iskelesi vardı. İnşaatın kuzey ve güney cephelerindeki kuleler yerden neredeyse altmış metre yükseliyordu. II. Wilhelm, büyük kavşakta korna çalan arabaların arasından çaprazlama şantiyenin güney köşesine doğru koşuyordu. Bir yunus balığı gibi sıçrayıp, o sırada Hermannstrasse’den gıcirtılar çıkararak yukarı tırmanmaya hazırlanan 29 numaralı dev tramvayın altında kalmaktan kıl payı kurtuldu ve iki polisin görüş alanından çıktı. Tramvayın takırdayarak önlerinden geçmesini beklediler. Fakat aradıkları adamın az önce durduğu yerde şimdi sinekler uçuşuyordu. Gözlerini meydandan ayırmadan kavşağı geçtiler.

“Metroya girmiş olamaz,” dedi Wolter. “O kadar zamanı olmadı.”

Rath, “Fakat *buna* yetecek zamanı oldu,” diyerek, inşaatın etrafını çeviren çiti gösterdi. İki metre yüksekliğinde, üzeri afişlerle kaplı bir ahşap çit, bütün alışveriş merkezi şantiyesinin etrafını çeviriyor ve onu Hermannplatz’taki insan kalabalığından ayırıyordu.

Amca başını salladı. Çite yaklaşırlarken, ikisinin de gözleri adamın çitin üzerine tırmanmış olabileceği noktayı arıyordu. Birisi kırmızı bir boyayla bütün çiti kaplayacak şekilde *Haklarınıza sahip çıkın! 1 Mayıs’ta alanlara!* yazmış ve bir defada birçok reklam afişini iğdiş etmişti.

İşte! Şu afiş!

Rath, Wolter'e baktı. O da afişi aynı anda fark etmiş olmalıydı. *Sinalco* reklamına doğru yürüyüp, yakından incelediler. S'nin üzerinde ve C'nin altında afiş yırtıktı. Ayakkabılardan kir bulaşmıştı. Çit zarar görmemişti. Gördükleri tırmanma izleriydi.

Wolter eğilip merdiven görevi gördü, Rath ise kendini kaygan ve ıslak tahtanın üzerine çekerek ahşap çitin üzerinden baktı. Gerçekten de kaçak oradaydı! *Urbanstrasse*'ye doğru koşan II. Wilhelm neredeyse şantiyenin diğer ucuna varmıştı. Bu uzun bir mesafeydi. Alışveriş merkezinin cephesi *Hermannplatz*'in uzun kenarının bütünü kaplıyordu. Üç yüz metreye yakındı muhakkak.

Amca'ya, "*Urbanstrasse*'ye çıkmak istiyor! Önünü kes!" diye seslenip, çitin üzerinden atladı ve tekrar takibe koyuldu. Bruno yolunu keserse adamı kıştırıcaklardı. Kendisini fark eden II. Wilhelm'in bakışları adamın kapıldığı paniği giderek daha fazla yansıtıyordu. Sahte imparator şimdi kuzey kulesi hizasındaydı. Kulenin yan tarafındaki yük asansörünün yanından koşarak geçti ve dosdoğru *Urbanstrasse*'ye bakan çite yöneldi. Birazdan kapana girecekti! Fakat adam durdu, geri döndü ve asansörün çelik iskelesinin ardında kayboldu. Biraz sonra Rath onun bir sıçan gibi çevik hareketlerle çelik dirseklere tırmandığını gördü. Kolayca teslim olmayacağı benziyordu. Rath uzun uzadıya düşünmedi, peşinden gitmek zorundaydı.

Fakat aynı yolu takip etmesi imkânsızdı. Porno imparatoru ya dağcı ya da akrobat olmalıydı. Belki de ikisi birden. Sirk deneyimi olmayan bir polisin yapacağı iş değildi bu. Rath iskeleyi seçerek önüne ilk çıkan merdivene atladı. Dikkatle, çevik hareketlerle tırmanan adamı gözden kaybetmemeye özen göstererek, katları birer birer tırmanmaya başladı. Pazar günüydü. Koca şantiye bomboştu. Çelik ve tahtadan ibaret bu kargaşanın içinde sadece iki insan hareket ediyordu. Tırmandığı merdiven birden sona erdi. İskele yedinci katta bitiyordu. Ana binanın yüksekliği o kadardı. Buna karşılık yük asansörü kırık bir gökdeleni andıran kuzey kulesinin yanındaydı ve onun iskelesi birkaç kat daha yükseğe çıkıyordu. Wilhelm de tırmanmaya devam etmişti. Yoksa kulenin tepesine kadar çıkmayı mı planlıyordu? Galiba öyleydi. Rath inledi. "Sakın aşağı bakma," diye mırıldandı kendi kendine. "Sakın bakma!" Yuka-

rıda, altmış metre yüksekte, imparator asansörün dirseklerine tırmanmaya devam ediyordu. Rath bunu aklına getirmemeye çalışıyor ve sadece burnunun dikine bakıyordu. Kuzey kulesine ulaşmak için sallanan kalaslar üzerinde birkaç metre yürümek zorunda kaldı. Sonra karşısına yeni bir iskele ile yeni bir merdiven çıktı ve tırmanış yeniden başladı. Artık imparatoru gözden kaçırmıştı. Olsun, tırmanmaya devam etmeliydi. Eninde sonunda onu yakalayacaklardı. Nihayet kulenin iskelesinin sonuna da ulaştı. Nefesi kesilen Rath, başını serin bir demir taşıyıcıya yasladı.

Soluk soluğa etrafına baktı. Neredeydi bu herif? Kimseyi göremedi. Bu pislik kolayca teslim olsa ne olurdu sanki? Yaptığının hiçbir işe faydası olmadığını farkında değil miydi?

Bakışlarını aşağı kaydırduğunda, demir taşıyıcıya sarılan ellerine kramp girdiğini hissetti. Paniğe kapılmasına yol açan yükseklik ona neden aynı zamanda bu kadar çekici geliyordu acaba? Hermannplatz'ta sayısız cüce dolanıyor, oyuncak arabalar oraya buraya gidiyordu. Dizlerinin bağı çözüldü. Çatıların üzerinden ta Kreuzberg'i, evlerden oluşan bir denizin ortasında Görlitzer Bahnhof'un büyük hangarını ve uzaklarda, arka planındaki gökyüzü griye çalan Klin-genberg Elektrik Santralı'nın bacalarını seçebiliyordu.

Kendisini tekrar iskeleye bakmaya zorladı. Sahte imparator neredeydi? Yoksa yine aşağı mı iniyordu? Olsun, o zaman onu orada Bruno karşılardı. Ama eğer hâlâ burada, yukarıda artistlik yapmaya devam ediyorsa, bu sıçanı kısırmak onun, yükseklik korkusu olsun olmasın, Gereon Rath'ın ödeviydi. Bir ses duymaya çalıştı ama rüzgâr dayanılmaz bir ıslık çalarak esiyordu. Dikkatle bir kat aşağı indi. Burası hiç değilse rüzgâra karşı biraz daha korumalıydı.

Ve II. Wilhelm birden karşısında bitiverdi.

Adam da komiser kadar ürkmüşe benziyordu. Gözleri ardına kadar açılmış, sahte bıyığının bir yarısını çılgınca kaçarken yolda kaybetmişti.

“Aynasız, defol,” dedi. Sesi hiç de soylu değil, tedirgin ve tizdi. Gözlerinde, yüzüne bulaşan tiyatro makyajının etkisini güçlendiren çılgınca bir ifade vardı.

“Kokain,” diye düşündü Rath hemen, “kokain almış, az önce tuvalette burnunu doldurmuş. Aldık başımıza belayı.”